

Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání v přípravném ročníku

Základní škola Sen s.r.o.

Učíme se plnit si své sny

SVOBODNÁ ŠKOLA SEN

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP PV

Učíme se plnit si své sny

ŠVP je zpracovaný podle RVP PV (Rámcový vzdělávací program)

1.2 Údaje o škole

název	Základní škola Sen s.r.o.
adresa školy	Kamenný újezd č. p. 67, 330 23 Nýřany
sídlo	Pankrác 1323, 330 23 Nýřany
IČ	19 761 562
IZO	181145707
RED IZO	691018171
ředitel	Mgr. Jarmila Burešová
statutární zástupce	Ing. Zuzana Roskovcová, Ing. Jana Kolářiková
kontakty	e-mail: info@skolasen.cz webové stránky: www.skolasen.cz

1.3 Platnost dokumentu

verze	1.0
od data	1. 2. 2025
podpis ředitele	

2 Charakteristika školy

Škola byla otevřena v roce 2024 jako soukromá škola se zařazením do rejstříku škol a školských zařízení. Svou činnost provozuje v pronajatých prostorách v Nýřanech. Prostory školy jsou v blízkosti přírody. Učebny školy jsou v budově bývalé zvláštní školy v Kamenném Újezdě. Budova obsahuje kromě učeben také další prostory, které mohou žáci využívat k pohybu, hrám a relaxaci. Nabídka vzdělávání je určena všem dětem, škola vychází vstříc potřebám nadaných žáků i žáků se speciálními vzdělávacími potřebami formou inkluzivního vzdělávání. Program školy vychází z koncepce svobodné demokratické školy.

Na budovu navazuje prostorná zahrada a děti také hojně využívají blízké dětské hřiště na návsi. Časté jsou také výpravy do okolní přírody.

Kapacita školy je v současné době 60 žáků, kapacita budovy ovšem přesahuje 200 žáků a nabízí tak prostor k postupnému zvyšování kapacity školy.

2.1 Úplnost a velikost školy

Škola začala v prvním roce svou činnost pouze s ročníky do 7. třídy a přípravným ročníkem. Vyučování probíhá ve věkově heterogenních třídách a skupinách.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

- Základem učitelského sboru jsou kvalifikovaní učitelé.
- Mimo vyučování se dětem ve školní družině věnují kvalifikovaní vychovatelé.
- Naši pedagogové se zajímají o další zkušenosti pedagogické praxe v oblasti moderních a efektivních přístupů ke vzdělávání a metod práce a inspiroují se zkušenostmi v práci s dětmi v demokratických školách.
- Nové informace a zkušenosti získávají pedagogičtí pracovníci samostudiem, účastí na konferencích a vzdělávacích akcích, náslechy v jiných školách v České republice i v zahraničí.
- Pedagogický tým dále průběžně prochází interním vzděláváním v rámci školy nebo v rámci další nabídky akreditovaných akcí DVPP v ČR.
- Pedagogický sbor je rozšířen také o dobrovolníky a externí odborníky z různých oblastí, kteří pracují s dětmi pod vedením pedagoga školy.
- Počet pedagogů přizpůsobujeme počtu žáků tak, aby na jednoho pedagoga připadlo nejvýše 7 žáků. To umožňuje velmi individuální přístup.

2.3 Dlouhodobé projekty

- Učíme se uvnitř školy nastavit fungování demokratické instituce jako prostředí, kde se děti učí sdílet své nápady pro plánování programu školy, sestavovat pravidla pro vzájemné vztahy a komunikaci v komunitě a sledovat a řešit konflikty.
- V demokratické instituci školy partnersky participují žáci i učitelé.
- Zaměření dlouhodobých vzdělávacích projektů vychází ze zájmů a potřeb žáků. Podporujeme žáky v tom, aby své projekty realizovali jako podnikatelský záměr.

- Navazujeme spolupráci s dalšími školami a jejich pedagogickými týmy pro společná školení a sdílení zkušeností.
- Součástí výuky jsou pravidelné výlety a exkurze a pořádáme besedy s odborníky podle zájmů a potřeb žáků.

2.4 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Škola chápe prostředí rodiny žáka jako velice důležité s tím, že předpokladem úspěchu žáka je spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci. Protože rodina formuje osobnost žáka primárně, považujeme za velmi důležité, aby rodiče dobře rozuměli záměrům a cílům školy a aby znali metody a formy práce s dětmi. Vzájemné porozumění a důvěru s rodiči a zákonnými zástupci žáků budujeme na seminářích a na individuálních schůzkách již před zápisem dětí do naší školy.

Škola je otevřená pro rodiče i sourozence žáků, kteří se mohou účastnit vyučování. Velmi vítáme, pokud se rodiče rozhodnou přispět k chodu školy svou dobrovolnickou prací, nebo se jinak aktivně zapojují do komunity školy. Aktivita rodičů ve škole mohou být cenným zdrojem inspirace pro činnost a vzdělávání žáků. Využíváme synergie, kdy rodič ve škole realizuje své zájmy nebo práci, kterou žáci mohou sledovat, inspirovat se a případně se také zapojit. Žáci tak mají další dospělé vzory, od kterých se mohou přirozeným způsobem učit.

Škola pravidelně pořádá setkání rodičů a slavnosti, na jejichž programu se podílejí učitelé, žáci i rodiče. Obsahem setkání je sdílení informací o práci dětí a programu školy, ale také představení způsobů práce ve škole a sdílení společných hodnot ve vzdělávání dětí.

Dvakrát ročně nabízí třídní učitel tzv. konzultační setkání „učitel – žák – rodič“. Na něm se společně diskutují průběh a výsledky vzdělávání dítěte.

O svých dětech se rodiče mohou informovat během školního roku při osobním setkání s učitelem, telefonickou či emailovou cestou, případně mohou nahlédnout do záznamů o žákovi.

Škola spolupracuje s dalšími demokratickými školami.

2.5 Vybavení školy

Budova školy obsahuje prostorné učebny, sociální zázemí dle hygienické vyhlášky, šatnu, prostory školní jídelny-výdejny, prostornou halu sloužící k pohybovým aktivitám a další místnosti určené k relaxaci a dalším aktivitám dětí, pedagogů i rodičů. K budově přísluší prostorná zahrada. Učebny slouží k práci žáků ve smíšených skupinách. Prostory učeben jsou využívány také k provozu školní družiny a jsou tomu uzpůsobeny.

V učebnách jsou distribuovány materiály a pomůcky, které jsou dle vlastního výběru přístupné dětem pro jejich školní práci i pro aktivity ve školní družině. Toto připravené prostředí pro výuku tvoří knihy, encyklopedie, slovníky, učební texty, výtvarné potřeby a pomůcky, hudební nástroje, deskové hry, stavebnice, hračky, počítače, materiály pro tvoření,

sportovní a relaxační náčiní. Pomůcky se průběžně doplňují a jsou k dispozici učitelům i žákům.

Ve škole vytváříme prostor pro společné setkání všech žáků.

Společná setkání všech pedagogů se uskutečňují v některé z místností školy. Porady týmů nebo schůzky s rodiči se během vyučování plánují do vhodných místností, které v té době nejsou využívány a je zaveden rezervační systém.

K realizaci sportovního programu jsou pronajímány externí prostory pro tělovýchovu a sport, nebo je využíváno venkovní prostředí.

Ve třídách jsou k dispozici počítače s připojením na internet.

K dispozici ke společnému užívání jsou také kopírka a tiskárna.

Pro možnosti stravování (svačiny) a pitný režim mohou žáci využívat kuchyňku.

Ve škole jsou umístěny nádoby na třídění odpadu (papír, plast, bioodpad).

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Škola má k dispozici nadstandardní prostorové podmínky. Jednotlivé učebny a další prostory jsou vybaveny k různým účelům, dle aktuálních potřeb žáků.

Škola je vybavena nábytkem určeným pro všechny věkové kategorie žáků, včetně žáků přípravné třídy. Na hygienických zařízeních jsou k dispozici schůdky a dětská prkénka.

Vybavení školy postupně rozšiřujeme.

Ve škole jsou k dispozici různé hračky, hry, stavebnice, materiály pro tvoření a další učební pomůcky pro všechny věkové kategorie žáků. Pomůcky průběžně doplňujeme a přizpůsobujeme přáním a potřebám žáků. Většina pomůcek je žákům přístupná a pomůcky jsou také využívány pedagogy při řízených činnostech. Systém uložení pomůcek průběžně zdokonalujeme.

Dětskými pracemi zdobíme prostory školy.

Na budovu školy bezprostředně navazuje zahrada a v těsné blízkosti na návsi je dětské hřiště, které hojně využíváme. Součástí zahrady je rovný travnatý plac vhodný pro míčové hry, stromy vhodné na lezení, prostor pro zahradničení i plocha pro odpočinkové a studijní aktivity. Zahradu plánujeme vybavit pro možnost realizace dalších různorodých pohybových aktivit.

Prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

3.2 Životospráva

Děti mají možnost jíst svačiny kdykoliv podle své potřeby.

Žáci si nosí své lahve s pitím z domova, které si mohou ve škole doplnit vodou.

Denní rytmus obsahuje tyto body: příchod dětí a volné aktivity, ranní kruh, dopolední výukový blok, předobědový úklid, oběd, odpolední výukový blok, volný čas na PC a volné aktivity.

Každý den motivujeme děti k venkovnímu programu. Za pěkného počasí probíhá většina aktivit venku.

Dětem není nikdy omezována možnost volného pohybu.

Žáci si sami regulují poměr aktivity a odpočinku podle svých potřeb.

Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

Děti i dospělí se cítí v prostředí školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Dbáme na to, aby děti chodily do školy dobrovolně a rády. Rodiče mohou děti do školy libovolně dlouhou dobu doprovázet. K tomu zajišťujeme rodičům vhodné podmínky - mají k dispozici klidnou místnost pro coworking a mohou využívat školní kuchyni. Přítomnost rodičů využíváme ke zvýšení věkové heterogenity, kterou vnímáme jako přínosnou pro správný vývoj dětí.

Učitelé respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace

pohody, klidu, relaxace apod.). Děti se mohou zapojovat do prováděných činností vždy dobrovolně a činnost mohou kdykoliv ukončit.

Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřipustné.

Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat ve škole potřebný řád, na jehož tvorbě se děti podílejí, a učit děti pravidlům soužití.

Seznam pravidel školy je dětem přístupný a učitelé pravidla v případě potřeby srozumitelně připomínají a vyžadují. Děti mají možnost navrhnout změny pravidel, které jsou následně diskutovány na školním sněmu.

Dbáme na to, aby učitelé s dětmi komunikovali respektujícím způsobem. Učitelé jsou v respektující komunikaci školeni (např. kurzy Nenásilné komunikace, Škola bez poražených, nebo Respektovat a být respektován). Ve škole podporujeme prostředí spolupráce, soutěžíme se spíše vyhýbáme. Soutěž mezi dětmi nikdy nepoužíváme k motivaci.

Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života (je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a prakticky využitelná). Nadané děti však mohou využívat i nabídku primárně určenou pro žáky školy.

Učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval stejně jako odsudků. Dítě podporuje v sebehodnocení.

Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě (autenticky).

Učitelé se programově věnuje neformálním vztahům dětí a žáků ve škole a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí). Konflikty se snaží řešit mediací.

3.4 Organizace

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.

Do denního programu jsou pravidelně (několikrát v týdnu) zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Každé dítě má individuálně přizpůsobený režim podle svých potřeb. Pokud dítě potřebuje, může ho ve škole doprovázet rodič. Dítě si může samo volit poměr spontánních a řízených aktivit. Učitelé mají většinou kapacitu věnovat se dítěti individuálně, když to potřebuje.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

Pro realizaci plánovaných činností vytváří učitelé vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas).

Děti se vzdělávají ve věkově smíšených skupinách spolu s žáky ZŠ. Aktivita jsou připravovány tak, aby byly vhodné zároveň pro děti/žáky s různou úrovní schopností. Počet dětí/žáků na jednoho pedagoga bývá obvykle nejvýše 7. Díky tomu je umožněna také individuální práce nebo podpora jednotlivých dětí.

3.5 Řízení školy

Na řízení školy se podílejí všichni zaměstnanci školy, na tvorbě školních pravidel se podílejí i všichni žáci a aktivní rodiče. Směr školy stanovily zakladatelky školy, základní body jsou sepsané v dokumentu "Hodnoty školy". Tento směr je neměnný a všechna další pravidla a rozhodnutí musí být s ním v souladu.

Rozhodování však probíhá na demokratických principech ve skupině, které se rozhodnutí týká. O školních pravidlech, návrzích na vylepšení, výletech apod. se rozhoduje na školním sněmu, jehož se účastní všichni členové školní komunity - zaměstnanci, žáci, děti, aktivní rodiče. O způsobu výuky, tématech nabízených aktivit, ŠVP, školních akcích, způsobu spolupráce rozhoduje tým pedagogů spolu se zakladatelkami školy.

Pedagogický tým (včetně ředitelky školy) se každé 2 týdny schází se zakladatelkami školy. Součástí porady je vyhodnocení předchozího období, diskuse o problémech a námětech, plánování následujícího období a rozdělení úkolů. V týmu si poskytujeme zejména pozitivní zpětnou vazbu.

Spolupráce s rodiči je velmi úzká. Mnozí rodiče tráví čas ve škole jako zaměstnanci školy, jako doprovod svého dítěte, nebo při čekání na dítě využívají možnost coworkingu. S ostatními rodiči jsme ve spojení formou chaty. Rodiče nám často poskytují zpětnou vazbu a dávají dobré podněty pro zlepšení.

Pro spolupráci uvnitř školy využíváme nástroje Google Workspace a skupinové chaty.

Komunikaci navenek zajišťujeme pomocí webových stránek a FB skupiny.

Škola aktivně spolupracuje s několika dalšími školami obdobného typu. Tyto školy jsou zatím komunitní, ale usilují o zápis do rejstříku škol.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Snažíme se o to, aby naši pedagogové měli předepsanou odbornou kvalifikaci. Pracovníci se průběžně vzdělávají a zvyšují si kvalifikaci. Vzájemně se podporujeme v růstu profesních kompetencí a vytváříme podmínky pro další systematické vzdělávání.

Pracovní tým funguje na základě společně vytvářených pravidel. Služby učitelů jsou organizovány tak, aby na jednoho učitele připadlo nejvýše 7 dětí/žáků. Tak je možné zajistit optimální pedagogickou péči.

Škola zve do výuky také odborníky z různých odvětví. Při řešení problémů s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje škola s příslušnými odborníky.

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.

Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.

Rodiče mají možnost podílet se na dění ve škole, účastnit se školního programu, podle svého zájmu nabízet aktivity a účastnit se her dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se ve škole děje. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu školy, při řešení vzniklých problémů, mohou se účastnit školních sněmů a podílet se tak na řízení školy.

Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

Rodiče mohou ve škole trávit svůj čas, vzájemně se propojovat a sdílet své výchovné problémy a zkušenosti s ostatními rodiči i s pedagogy.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Učitelé přistupují ke každému dítěti individuálně a přizpůsobují výuku jeho potřebám a potenciálu. Všechny děti a žáci se vzdělávají v heterogenních skupinách z hlediska věku i schopností. Díky tomu je možné ve skupině bez obtíží vzdělávat i děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Samozřejmostí je spolupráce se zákonnými zástupci a školskými poradenskými zařízeními. Asistent pedagoga bude zajištěn na základě doporučení z SPC nebo PPP.

Vzdělávání dětí nadaných

Díky možnosti organického tvoření výukových skupin v rámci celé školy se mohou nadané děti účastnit aktivit primárně připravovaných pro vyšší ročníky. Způsob zapojení dítěte do každé aktivity probíhá individuálně podle jeho schopností a preferencí.

Naše škola uplatňuje podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

4 Organizace vzdělávání

O zařazování Žáků do přípravné třídy rozhoduje ředitel Školy na žádost zákonného zástupce dítěte a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení (speciálně pedagogické centrum, pedagogicko – psychologická poradna).

Výuka v naší škole probíhá v organicky formovaných věkově smíšených skupinách napříč všemi ročníky školy. Heterogenitu skupin vnímáme jako důležitou součást naší vzdělávací koncepce. Zařazení dítěte do konkrétní třídy je pouze formální, výuka vždy probíhá na základě individuálních potřeb konkrétního dítěte a jeho dobrovolné aktivity.

Zápisy do školy nepořádáme, děti přijímáme přestupem z jiných škol. Důležitý je soulad hodnot školy a rodiny zejména v oblasti výchovy a vzdělávání. Dále se snažíme před přijetím dítěte ke vzdělávání ověřit jeho fungování v rámci zkušebního období. O přijetí dítěte poté rozhoduje přijímací tým a ředitel školy.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Vzdělávací model

Škola Sen se hlásí k modelu svobodné demokratické školy. Obdobné školy úspěšně fungují jak v zahraničí (Summerhill, Sudbury Valley), tak v České Republice (Donum Felix, Ježek bez klece, Erazim). Tyto školy umožňují svým žákům vzdělávat se sebeřízeně, na základě své vnitřní motivace. Proč takové vzdělávání funguje a jaké podmínky jsou pro ně důležité popisuje ve svých knihách americký psycholog Peter Gray. Při tvorbě našich ŠVP jsme vycházeli nejen z těchto knih, ale také ze zkušeností svobodných demokratických škol v České Republice.

Sebeřízené vzdělávání je v České Republice zatím velmi vzácné na úrovni základního vzdělávání, ale mnohem častěji používané na úrovni předškolního vzdělávání. Je také přímo vyžadováno rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (dobrovolnost, respektující komunikace, učení nápodobou, atd.). Proto považujeme za nadbytečné zde opakovat východiska pro ŠVP popsané v našem ŠVP ZV, přestože platí i v tomto ŠVP PV.

5.1.1 Základní hodnoty školy

- Důvěra
- Svoboda a odpovědnost
- Podpora autonomie učení
- Respekt k autonomii
- Propojení školy a rodiny, vytváření školní komunity

5.1.2 Poslání školy

Poskytovat dětem vzdělávání cestou přirozeného učení založeného na důvěře a vnitřní motivaci.

5.1.3 Vize směřování školy

Učíme se plnit si své sny.

5.1.4 Předpoklady

Realizace poslání vychází v naší škole z následujících předpokladů:

- Učení je přirozené a děti se ze své podstaty chtějí učit.
- Efektivní učení je založeno na vnitřní motivaci (pokud mi něco dává smysl, budu dělat i věci, které mne nebaví) a nejlépe probíhá v situacích reálného života.
- Vnitřní motivace je vlastní všem lidem; pokud byla narušena vlivy vnější motivace (tresty, odměny, pochvaly a jiné formy manipulace), může trvat dlouho, než se znovu obnoví.
- Všechny činnosti (včetně těch, které jsou zdrojem chyb), kterým se dítě věnuje na základě vnitřní motivace, je možné považovat za učení.
- Nikoho nemohu nic naučit (na základě své jednostranné vůle), může se to naučit jedině sám a já mu v tom mohu pomoci.

- Za své učení je odpovědný žák, demokratická škola mu pro jeho učení vytváří základní podmínky: autonomii a svobodu, podnětné a inspirativní prostředí a podporu podle individuálních vzdělávacích potřeb.
- Děti ve školním i předškolním věku jsou kompetentní a podle svých dispozic se mohou podílet na rozhodování o chodu školy demokratickou cestou.
- Při poskytování vzdělávání je vhodné kombinovat principy osobního růstu a kolektivní inteligence, ve které je schopnost dojít k řešení s využitím inteligenčního potenciálu sítě důležitější než individuální kompetence.
- Děti se přirozeně učí nápodobou. Díky propojení školního a předškolního vzdělávání získají předškolní děti vzory ve svých starších spolužácích. Velký věkový rozdíl mezi předškolním dítětem a dospělým může být překážkou efektivního učení nápodobou, které může lépe fungovat u malého věkového rozdílu mezi předškolním a školním dítětem.

5.1.5 Cíle vzdělávání

Plně se ztotožňujeme s cíli a metodami vzdělávání definovanými v RVP PV (kapitola 3). V následujícím textu upřesníme některé úryvky z této kapitoly, jak je realizujeme v naší škole.

RVP: Úkolem institucionálního předškolního vzdělávání je doplňovat a podporovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení. Předškolní vzdělávání smysluplně obohacuje denní program dítěte v průběhu jeho předškolních let a poskytuje dítěti odbornou péči. Usiluje o to, aby první vzdělávací krůčky dítěte byly stavěny na promyšleném, odborně podepřeném a lidsky i společensky hodnotném základě, a aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života i vzdělávání.

ŠVP: Chceme umožnit co nejpřirozenější přechod dítěte z rodinného do školního prostředí. Z toho důvodu umožňujeme a podporujeme doprovázení dítěte ve škole rodičem po libovolně dlouhou dobu, kterou dítě potřebuje k přirozenému odpoutání se od rodiče a získání důvěry ve školní prostředí. Dítě se tak cítí bezpečně v přítomnosti rodiče a zároveň využívá vzdělávacích příležitostí, které nabízí škola.

RVP: Důležitým úkolem předškolního vzdělávání je vytvářet dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání tím, že za všech okolností budou maximálně podporovány individuální rozvojové možnosti dětí a bude tak každému dítěti umožňováno dospět v době, kdy opouští mateřskou školu, k optimální úrovni osobního rozvoje a učení, resp. k takové úrovni, která je pro dítě individuálně dosažitelná.

ŠVP: Díky provázanosti předškolního a školního vzdělávání v naší škole není dítě omezeno ve svém tempu. Naopak žáci školy s nižší úrovní znalostí a dovedností přirozeně dostávají potřebnou podporu.

RVP: *Předškolní vzdělávání se maximálně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny a dbá na to, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována.*

Předškolní vzdělávání nabízí vhodné vzdělávací prostředí, pro dítě vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté, v němž se dítě může cítit jistě, bezpečně, radostně a spokojeně a které mu zajišťuje možnost projevit se, bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem.

Vzdělávání je důsledně vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně vzdělávacích potřeb speciálních. Každému dítěti je poskytnuta pomoc a podpora v míře, kterou individuálně potřebuje, a v kvalitě, která mu vyhovuje. Proto je nutné, aby vzdělávací působení učitele vycházelo z pedagogické diagnostiky – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalosti aktuálního stavu jeho vývoje, konkrétní životní a sociální situace, pravidelného sledování jeho vývoje a vzdělávacích pokroků. Jen tak je možno zajistit, aby pedagogické aktivity probíhaly v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, aby každé dítě bylo stimulováno, byla podporována jeho poznávací motivace. Dítě se tak prostřednictvím vzdělávacích aktivit postupně rozvíjí v základních dovednostech (motorických, poznávacích ad.) vzhledem ke svým optimálním možnostem tak, aby docílilo úspěchu, který je jeho okolím oceněn a samo se cítilo úspěšné.

Takovéto pojetí vzdělávání umožňuje vzdělávat společně v jedné třídě děti bez ohledu na jejich rozdílné schopnosti a učební předpoklady. V předškolním vzdělávání tak mohou být vytvářeny třídy s věkově homogenním i heterogenním uspořádáním, kde mohou děti vykazovat rozdílné vzdělávací možnosti a potřeby, včetně speciálních.

ŠVP: V naší škole respektujeme individuální potřeby každého dítěte a dáváme mu odpovídající podporu. Dětem jsou nabízeny aktivity cílené pro jejich věkovou skupinu, mohou se však přiměřeným způsobem zapojit i do aktivit cílených pro starší děti, nebo tyto aktivity pozorovat. Veškeré aktivity jsou dobrovolné a děti mají vždy možnost volné hry. Pro všechny ročníky školy je společný individuální přístup pedagogů a podpora spolupráce dětí různých schopností, které se společně zapojí do aktivity. Děti jsou zvyklé, že se ve skupině vzdělávají účastníci různých schopností, a vědí, že je to tak v pořádku. Nevzniká nezdravá soutěživost, jako tomu bývá u věkově homogenního kolektivu, ale je navozováno prostředí spolupráce a vzájemné podpory. Starší se učí pomáhat a podporovat mladší a méně zkušené, mladší jsou staršími inspirováni k další práci a díky jejich pomoci se mohou účastnit širšího spektra aktivit.

RVP: *Významnou roli v procesu učení sehraává spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby. Proto je třeba ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou, nejen v didakticky zaměřených činnostech, poskytovat dítěti vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.*

ŠVP: Snažíme se o to, aby měly děti ve škole co nejvíce vzorů, které mohou napodobovat. Do školní komunity proto zveme i rodiče dětí a propojujeme předškolní a školní vzdělávání. Někdy je napodobování dospělého pro dítě obtížné kvůli velkému věkovému rozdílu, snadněji však může napodobit chování staršího spolužáka. Pedagogové velmi dbají na vytváření dobrých vztahů ve školní komunitě a podporu morálních hodnot.

RVP: *Didaktický styl vzdělávání dětí v mateřské škole je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Učitel je průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, probouzí v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, nikoliv tím, kdo dítě „úkoluje“ a plnění těchto úkolů kontroluje. Úkolován je učitel – jeho hlavním úkolem je iniciovat vhodné činnosti, připravovat prostředí a nabízet dítěti příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe stále účinnějším způsobem.*

ŠVP: K předchozímu odstavci není co dodat - přesně takto fungují učitelé v naší škole.

RVP: *V předškolním vzdělávání je třeba uplatňovat integrovaný přístup. Vzdělávání probíhá na základě integrovaných bloků, které nerozlišují „vzdělávací oblasti“ či „složky“, ale které nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Obsah bloků vychází ze života dítěte, je pro ně smysluplný, zajímavý a užitečný. Realizace takovýchto bloků poskytuje dítěti širokou škálu různých aktivit a nabízí mu hlubší prožitek. Dítě tak nezískává jen izolované poznatky či jednoduché dovednosti, získaná zkušenost je komplexnější a stává se pro dítě snáze uchopitelnou a prakticky využitelnou. Dítě získává skutečné činnostní výstupy – kompetence.*

ŠVP: Získávání kompetencí považujeme za nejdůležitější součást vzdělávání. Pedagogové připravují obvykle aktivity propojující více vzdělávacích oblastí a vzdělávací obsah se snaží předávat formou prožitkového učení a při reálných situacích ze života.

V souladu s předchozími cíli jsou i cíle blíže popsány v ŠVP ZV: poznání a přijetí sebe sama, rozvoj emoční a sociální inteligence, vztah k životnímu prostředí, rozvoj talentů, strategie učení a sebeřízení, myšlení.

5.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací strategie jsou souběžně porovnány s klíčovými kompetencemi RVP PV.

KU - kompetence k učení

KŘP - kompetence k řešení problémů

KK - kompetence komunikativní

KSP - kompetence sociální a personální

KČO - kompetence činnostní a občanské

Pro získávání a rozvoj klíčových kompetencí u dětí využíváme následující strategie, které jsou společné pro ŠVP PV i ŠVP ZV. Záměrně je použit stejný text popisující jednotlivé strategie, jako v ŠVP ZV, proto zde volně zaměňujeme pojem žák a dítě. Strategie jsou využívány u žáků i u dětí.

Výchovné a vzdělávací strategie:	Zároveň tak vedeme děti k těmto klíčovým kompetencím:
Považujeme za velmi důležitou kvalitu vztahů a sociálních procesů, proto dbáme na vytváření bezpečného klimatu a přátelské atmosféry, které považujeme za předpoklad kvalitního učení. Podporujeme sounáležitost komunity školy, vzájemný respekt, ohleduplnost, otevřenou komunikaci a pomoc. Využíváme k tomu školní shromáždění ve formě společných kruhů. Konflikty považujeme za přirozenou součást vztahů a učíme se využívat je pro jejich zlepšování a osobní růst. Pro řešení konfliktů využíváme primárně mediaci. Pro podporu ostatních využíváme přející pozornost.	- KŘP: chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit - KK: ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog - KK: komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou - KK: průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím - KSP: si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky - KSP: projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost - KSP: se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy - KSP: chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování - KČO: se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění - KČO: má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat - KČO: si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
Vycházíme z postojů a postupů nenásilné komunikace (respektive Škola bez poražených nebo Respektovat a být respektován) a svým chováním a jednáním dáváme žákům vzor respektujícího přístupu k sobě, k ostatním i k životnímu prostředí.	- KSP: napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí - KSP: chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování - KČO: má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
Dáváme žákům důvěru a odpovědnost a necháváme dopadnout přirozené důsledky jejich rozhodnutí. S chybou pracujeme pozitivně a kreativně. „Špatný“ nemůže být nikdy člověk jako takový ale pouze jeho	- KŘP: chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit - KŘP: se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu - KSP: samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

konkrétní jednání. Respektujeme individualitu žáků a podporujeme jejich autonomii a vyjadřování vlastního názoru.	- KSP: si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky - KČO: chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
Východiskem výchovně vzdělávacího procesu je sebeřízení vycházející z individuálních potřeb žáků i z potřeb komunity školy. Žákům v této oblasti poskytujeme potřebnou důvěru i potřebnou zpětnou vazbu a podporu. V rámci efektivního sebeřízení u žáků podporujeme i svobodné sebevyjádření a možnost plně projevit své emoce. Ke korekci nevhodného jednání používáme mediaci a podporují ji i demokratické instituce školy.	- KU: klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo - KU: odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých - KU: se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění - KŘP: si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivaci k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem - KSP: samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej - KČO: se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat - KČO: odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem - KČO: má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat - KČO: si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
Žáky vedeme k odpovědnosti za vlastní chování, rozhodování a vzdělávání tím, že jim v těchto oblastech poskytujeme potřebnou svobodu spojenou s odpovědností. Zároveň tento přístup modelujeme vlastním jednáním. Vzdělávací nabídku diferencujeme a realizujeme v souladu se zásadou zohledňování vzdělávacích potřeb žáka.	- KŘP: řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého - KŘP: chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit - KSP: si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky - KČO: chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
Zapojujeme žáky do plánování života školy: nabízíme možnost přijít se svými nápady, podílet se na plánování, přípravě a organizaci školních akcí a programu, účastnit se těchto akcí na základě vlastního rozhodnutí, což napomáhá mj. získání pocitu sounáležitosti se školou a získávání zkušeností s osobní angažovaností v komunitě a společnosti.	- KK: komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou - KSP: se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy - KSP: se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim - KČO: ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

	- KČO: dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
Zapojujeme žáky do péče o prostředí školy a do praktických činností, které s prostředím školy souvisejí, což vede k získání pocitu sounáležitosti se školou, a také k zájmu o okolní prostředí v běžném životě, například třídění odpadů, plánování a realizace zařízení třídy apod.	- KSP: se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim - KČO: má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých - KČO: ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
Společně s dětmi vytváříme a reflektujeme pravidla.	- KSP: se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim - KČO: chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky - KČO: spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat - KČO: dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
Poskytujeme žákům prostor pro široké sdílení, diskuze a vlastní názory, mj. v komunitním kruhu, a podporujeme spolupráci mladších a starších žáků. Tím také vytváříme zdravé a bezpečné prostředí mezi žáky, které je prevencí konfliktů, výskytu šikany a sociálně patologických jevů.	- KK: ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog - KK: se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) - KK: komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou - KK: průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím - KSP: je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem - KČO: se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
Umožňujeme a podporujeme spolupráci žáků ve věkově smíšených skupinách a přirozené učení se dětí navzájem. S ohledem na vývojové potřeby žáků a osobní typologická specifika nabízíme dětem různorodé formy a způsoby práce.	- KU: soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů - KU: se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům - KŘP: řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady);

	využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost - KSP: se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy - KČO: dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky - KČO: má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
Podporujeme autonomii dětí. Upřednostňujeme vlastní iniciativu dětí a volbu vlastních témat a aktivit v učení. Umožňujeme dětem zvolit si, zda budou pracovat individuálně nebo ve skupině a také zda budou pracovat zcela autonomně nebo s vedením aktivity pedagogem. Individualizovaným vzděláváním umožňujeme dětem objevit a využívat svůj vlastní učební styl a rozvíjet své talenty.	- KU: soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů - KU: uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení - KŘP: řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého - KŘP: řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost - KK: dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.) - KSP: samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej - KČO: se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
Vzdělávací obsah je uchopen celistvě a v souvislostech napříč vzdělávacími obory. Učitelé žákům nabízejí vzdělávací obsah různými metodami a formami práce zaměřenými na jejich iniciativu a na aktivní zapojení a upřednostňují zvládání vzdělávacího obsahu na základě vlastních aktivit dětí. Současně u jednotlivých žáků sledují expozici vzdělávacímu obsahu a v případě potřeby jej nabízejí cíleně. Vzdělávací obsah je prostředek pro vytváření vlastních konceptů a otázek, které mohou žáka vést do hlubšího vhledu a širších souvislostí v rámci žákem vybrané oblasti.	- KU: má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije - KU: klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo - KU: se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění - KŘP: užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích - KŘP: zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti - KK: se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) - KK: ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní - KK: dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

	- KK: ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku - KČO: chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
Vedeme žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů. Nabízíme žákům volný přístup ke zdrojům informací, pomůckám, materiálům a volný pohyb v podnětném prostředí.	- KU: klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo - KK: se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci - KK: dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.) - KK: ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
Využíváme vzdělávací přístupy a metody vycházející z vnitřní motivace žáků a učení zkušeností a objevováním.	- KU: soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů - KU: uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení - KŘP: řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost - KŘP: rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit - KČO: dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky - KČO: odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
Podporujeme smysluplné učení a využíváme pro ně i aktuální události a externí příležitosti. Do výuky zveme externí odborníky.	- KU: klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo - KČO: se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění - KČO: chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
Dětem umožňujeme v maximální možné míře pobyt ve venkovním prostředí, prostřednictvím výuky na školní zahradě, v přírodě v okolí školy a na výletech. Budujeme tak návyky zdravého	- KU: má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

životního stylu a odolnost. Venkovní prostředí dětem nabízí další praktické zkušenosti, ale i důležitou možnost pohybu. Pravidelně vyrazíme za dalšími podněty a zkušenostmi na výlety - exkurze, výstavy, muzea, kulturní akce, sport, výlety do přírody a na zajímavá místa.	- KSP: se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout - KČO: se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění - KČO: dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
Podporujeme objevení a rozvíjení vlastních postupů učení jednotlivých žáků. Umožňujeme žákům, aby řídili své učení. Respektujeme individuální časovou dotaci potřebnou pro efektivní učení a osobní tempo jednotlivých žáků.	- KU: odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých - KSP: samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej - KČO: se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat - KČO: dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
Při hodnocení žáka respektujeme jeho autonomii a proces učení postavený na vnitřní motivaci a využíváme vlastní sebehodnocení.	- KU: odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých - KU: se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění - KŘP: rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit - KŘP: se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu - KČO: se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat - KČO: dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
Kromě aktivit zajišťovaných pedagogickými pracovníky školy (kteří jsou zaměstnanci školy) spolupracujeme s externími odborníky v oblastech podle vzdělávacích potřeb žáků. Zveme odborníky do školy a vyjíždíme na externí programy. Společně s žáky sledujeme aktuální události ve společnosti. Umožňujeme žákům sebevýjádření v různých oblastech.	- KU: má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije - KK: komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou - KK: průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
Umožňujeme žákům v daných rámcových podmínkách (finance, čas, téma apod.) spolurozhodovat o chodu školy, včetně plánování investic a činností. V rámci aktivit žáků podporujeme tematické projekty zaměřené na mikroekonomiku (např. výroba a prodej v rámci komunity). Pro realizaci některých projektů zveme	- KU: se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům - KČO: má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých - KČO: se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění

také externí odborníky. Podporujeme žáky v tom, aby své projekty realizovali jako podnikatelské, dobročinné nebo komunitní záměry.	
Umožňujeme žákům věnovat se samostudiu a projektům s vlastní volbou témat, pokud se tak rozhodnou. Učitelé projevují zájem o samostudium a projekty žáků, podporují je, nabízejí individuální konzultace a další zdroje.	- KU: uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení - KSP: samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej - KČO: se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat - KČO: odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem - KČO: chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
Vytváříme prostor pro volnou hru dětí ve věkově smíšených skupinách. Děti si samy musí hru vymyslet, dohodnout pravidla a vyladit obtížnost s ohledem na věk účastníků tak, aby je hra bavila. Věkově smíšený kolektiv podporuje kooperaci, vzájemné učení, toleranci a synergii odlišností (někdy je různá úroveň schopností výhodou a umožňuje větší spektrum her).	- KK: komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou - KSP: samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej - KSP: si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky - KSP: projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost - KSP: se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy - KSP: napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí - KSP: se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim - KSP: se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout - KSP: chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování - KČO: se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat - KČO: má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých - KČO: si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu - KČO: dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

5.3 Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Vzhledem k tomu, že naše vzdělávací koncepce je založena na zcela individuálním přístupu ke každému dítěti i žáku, probíhá optimální vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami i dětí nadaných zcela přirozeně. Tyto děti, stejně jako všechny ostatní děti, dostávají od pedagogů potřebnou pedagogickou podporu automaticky.

Samozřejmostí je spolupráce se zákonnými zástupci a školskými poradenskými zařízeními. Asistent pedagoga bude zajištěn na základě doporučení z SPC nebo PPP.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky (vzdělávací nabídka)

Vzdělávací obsah je rozdělen do několika integrovaných bloků, které vychází z fungování naší ZŠ. K blokům jsou vždy přiřazeny záměry a očekávané výstupy převzaté z RVP PV. Každý záměr a výstup z RVP PV je přiřazen nejméně k jednomu bloku.

6.1.1 Spontánní hry a činnosti v podnětném prostředí

Obsah bloku

Blok obsahuje nejrozličnější činnosti dětí, které nebyly iniciovány ani nejsou vedené dospělým. Děti mají možnost hrát si ve věkově smíšeném kolektivu. Učitelé jsou nablízku (dle situace kontinuálně nebo v časových intervalech), kontrolují bezpečnost, jsou ochotni pomoci nebo se zapojit, pomáhají při řešení konfliktů v roli mediátora, zasahují v případě porušování pravidel školy.

Příprava a rozpracování

Příprava spočívá zejména ve vybavování prostředí vhodnými pomůckami, hračkami, materiály, bezpečnostními prvky. Také zahrnuje seznamování dětí s novým vybavením a jeho bezpečným používáním.

Záměry

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Očekávané výstupy

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- utvořit jednoduchý rým
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- prožívat radost ze zvládnutého a poznáního
- zorganizovat hru
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními

- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

6.1.2 Život ve školní komunitě

Obsah bloku

Probíhá denně:

- kruh - sdílení, plánování, vyhodnocování
- povídání si, vyprávění, čtení, diskuse na různá témata
- možnost pozorování a učení se ve vztazích s lidmi různého věku
- svobodná volba činností, iniciování aktivit, komunikace potřeb, sebeobsluha
- udržování pořádku, společný úklid před obědem

Probíhá často:

- sněm - společná tvorba pravidel a rozhodování
- společné zvelebování a údržba prostředí školy i školní zahrady

Obsahuje také:

- setkání dítě - učitel - rodič: zhodnocení předchozího období, plány, přání, potřeby
- společné celoškolní dobročinné a environmentální projekty

Příprava a rozpracování

Výběr témat k diskusi, všímání si aktuálních problémů ve škole i mimo ni, vyhledávání příležitostí, jak může škola přispět svému okolí.

Záměry

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Očekávané výstupy

- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

6.1.3 Zdraví a pohyb

Obsah bloku

- každodenní podpora zdravého životního stylu (pohyb, zdravá strava, pitný režim, pobyt na čerstvém vzduchu, omezení nezdravých aktivit, vnímání potřeb svého těla)
- tematický okruh "lidské tělo" (celoškolní téma zařazované každoročně)
- pohybové hry uvnitř školy i venku, spontánní i řízené
- míčové hry
- cvičení, protahování, jóga
- lezení na stromy a prolézačky na dětském hřišti
- plavání
- vaření, pečení - zdravě a ze zdravých surovin

Příprava a rozpracování

Tematický okruh lidské tělo: aktivity seznamující děti s fungováním lidského těla, s jeho orgány, vývojem, péčí o tělo a prevencí nemocí, první pomocí. Eventuelně lze přidat informace o některých nemocech, jejich příznacích, průběhu a léčbě.

Přinášení různých nových pohybových aktivit.

Výběr pokrmů ke společnému vaření, příprava surovin.

Záměry

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Očekávané výstupy

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

6.1.4 Výpravy mimo školu

Obsah bloku

- výlety do přírody
- výpravy na hřiště a do obchodu
- výlety s poníkem
- kulturní akce (divadlo, výstavy)
- poznávací výlety (Techmania, naučné stezky, exkurze, stopovačky, únikovky)
- doprava pomocí MHD a vlaku, pohyb ve městě

Příprava a rozpracování

Vyhledávání námětů na výlety a jejich zajištění.

Záměry

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)

- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všímát si změn a dění v nejbližším okolí
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímát si nepořádků a škod, upozornit na ně

6.1.5 Kreativní a motorické činnosti

Obsah bloku

- výtvarné činnosti, tvoření z různých materiálů
- konstrukční činnosti (velké kostky, kartonové krabice, lesní chýše a domečky, tvorba modelů a struktur)
- stavebnice
- aktivity na rozvoj jemné motoriky, příprava na čtení a psaní
- experimenty - fyzika, chemie
- hudba, zpěv, tanec, hra na hudební nástroje, dramatizace, loutkové divadlo
- nacvičení a předvedení kulturního představení nebo kulturní aktivity
- smyslové a psychomotorické hry

Příprava a rozpracování

Podněty pro výtvarné činnosti a tvoření, příprava pomůcek. Tvoření motivované průběhem roku, svátky a tradicemi.

Příprava různorodých materiálů pro spontánní tvoření, vyhledávání materiálů v přírodě, použití odpadních materiálů ke tvoření.

Grafomotorické aktivity nebo pracovní listy.

Příprava aktivit a pomůcek rozvíjejících prostorovou představivost a porozumění vlastnostem materiálů a struktur.

Podněty a aktivity k vyjádření se formou hudby, zpěvu, tance, dramatizace, pohybu.

Výběr hudby k poslechu.

Záměry

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Očekávané výstupy

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- projevat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

6.1.6 Společenské a další hry

Obsah bloku

- deskové a karetní hry
- slovní hry
- bojovky, stopovačky
- hry podporující spolupráci a dobré vztahy
- hra na obchod a další námětové hry
- hry a spontánní komunikace v anglickém jazyce

Příprava a rozpracování

Rozšiřovat vybavení školy o nejrůznější deskové a karetní hry. Plánovat zařazení her do programu dne.

Záměry

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj kooperativních dovedností

Očekávané výstupy

- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)

- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově

6.1.7 Já a svět

Podrobnější popis bloku

Nabídka aktivit v rámci celoškolních témat (v ZŠ jde o předmět Já a Svět).

Příprava a rozpracování

Příprava je společná se ZŠ. Některé aktivity cílené pro mladší žáky ZŠ jsou zároveň vhodné i pro předškoláky.

Záměry

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy

- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení

- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

7 Evaluační systém a pedagogická diagnostika

7.1 Děti

U dětí sledujeme jejich vývoj a pokroky zejména v těchto oblastech:

1. Začlenění do kolektivu
 - Našlo si dítě kamarády?
 - Chová se k ostatním citlivě, dokáže respektovat jejich hranice?
 - Dokáže se dohodnout a řešit konflikty?
2. Aktivita
 - Zapojuje se dítě do aktivit, spontánních nebo řízených?
 - Iniciuje aktivity, samostatné nebo skupinové?
 - Dodržuje školní pravidla a bezpečnostní pokyny?
 - Podílí se na tvorbě pravidel, vyjadřuje své názory?
3. Samostatnost
 - Zvládá dítě samostatně sebeobsluhu?
 - Zvládá být ve škole bez doprovodu rodiče?
 - Umí si říci o pomoc a komunikovat své potřeby?
4. Spokojenost
 - Chodí dítě do školy rádo?
5. Motivace k učení
 - Má dítě zájem učit se nové věci?

Evaluační děj probíhá zejména na základě pozorování. Každé dítě má své portfolio, kde je sledován jeho vývoj a výstupy.

Závěry pozorování jsou rodičům sdělovány zásadně ústně během předávání dítěte rodičům nebo během individuálních konzultací s rodiči, které probíhají na vyžádání jedné ze zúčastněných stran.

Jsme otevřeni spolupráci při harmonizaci rodinného prostředí dítěte.

Web, WhatsApp, e-mail a Facebook slouží zejména ke sdělení provozních informací, oznámení o nadcházejících událostech a akcích, které proběhly.

7.2 Pedagogové

Evaluační pedagogů probíhá průběžně. Dále na poradách a při individuálních konzultacích. Pedagogové vedou podrobnou třídní knihu, dílčí přípravy, přispívají návrhy vhodných aktivit, včetně vlastní reflexe a návrhů na zlepšení.

Pedagogové své zkušenosti sdílí s ostatními pedagogy.

Pedagogové jsou motivováni k dalšímu vzdělávání, návštěvám kurzů a seminářů, sledování odborných publikací a článků. Dále podporujeme spolupráci s jinými školami a se vzdělávacími institucemi v blízkém okolí.

7.3 Škola

Jednou za školní rok probíhá autoevaluace školy dle kritérií hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, která po schválení MŠMT vydává ČŠI.

Škola si zve externí odborníky, aby dostala objektivní zpětnou vazbu na svou práci.

Záměrem je, aby jedna zpětná vazba proběhla aspoň jednou ročně.